

Elektroniske undervisningspakker på Japanstudier

Undervisningsforløbene på Japanstudier på Københavns Universitet varer to gange 14 uger om året, fordelt på forårs- og efterårssemester. De studerende har således mange undervisningsfri uger mellem semestrene. De kan tilbringe de mange uger væk fra universitetet på forskellig vis, men hvis ikke de beskæftiger sig med japansk, bliver deres sprogkundskaber ikke blot *ikke* vedligeholdt; de kommer decideret til at glemme det, de har lært. Det gælder i særdeleshed et så anderledes sprog som japansk.

I foråret 2011 diskuterede vi dette problem på Japanstudier, og vi fandt frem til, at vi ville søge midler fra Københavns Universitet under projektet »DEN GODE UDDANNELSE« til at udforme elektroniske undervisningspakker i form af et færdigt sæt opgaver, som de studerende kunne arbejde med i løbet af de undervisningsfri perioder. Disse undervisningspakker ligger nu tilgængelige på universitetets elektroniske system, Absalon, og de studerende kan downloade dem og arbejde med dem hvor som helst, blot der er netforbindelse.

Vi fik midler til at udvikle fire undervisningspakker: to vinterpakker, der bruges i vinterperioden efter henholdsvis det første og tredje semester (vinterpakke 01 og 02), og to sommerpakker, der bruges i sommerperioden (sommerpakke 01 og 02) efter det andet og fjerde semester.

KEIKO TAKANABE

Studieadjunkt, Japanstudier, Københavns Universitet

keikot@hum.ku.dk

Opbygning af undervisningspakkerne

Formålet med alle pakkerne er vedligeholdelse af sprogkundskaber og forberedelse til det kommende semesters fag. Derudover opfordrer undervisningspakkerne de studerende til at dyrke egne interesser.

Pakkernes omfang er beregnet ud fra det faktum, at der er ca. 14 undervisningsfri uger om sommeren og seks uger om vinteren. Herfra trækkes normale feriedage, hvilket giver behov for sommerpakker til en periode på otte uger (samt 1-2 ugers projektarbejde) og vinterpakker af fire ugers varighed.

Pakkernes fokus er forskellig afhængigt af anvendelsestidspunktet. I de første pakker, der bruges efter henholdsvis det første og det andet semester, lægges der mest vægt på sprogindlæringen med ens typer opgaver for alle. Senere kræves der mere fagligt og individuelt arbejde og mindre sprogindlæring. Sprogdelen bliver også mere af rådgivningskarakter, og der præsenteres forskellige indlæringsmuligheder. De studerende har her mulighed for selv at sammensætte et indlæringsforløb.

Sommerpakke 01, som er den første pakke, der blev udviklet, er beregnet til at blive anvendt efter andet semester, og derfor består en stor del af den af sprogindlæringsopgaver. Pakken indeholder dog også en selvudviklingsdel i form af individuelt arbejde samt projektarbejde.

1. Sprogindlæring

Sprogdelen er delt op i otte dele, en del pr. uge. Hver del indeholder opgaver, der kan gennemføres på ca. fire timer pr. dag over fire dage pr. uge. En anden fordeling ville dog også være mulig.

Opgaverne består af 1) Dagbog, 2) Øvelse i kanji (kinesiske tegn), 3) Øvelser i sætningsformer, 4) Stiløvelser og 5) Lytte- og taleøvelser. Derudover er der forslag til ekstra øvelser eller spil og til sidst nyttige og sjove links vedr. Japan og landets kultur mv. Opgaverne er overvejende gentagelser af undervisningsstof, dvs., der gennemgås ikke noget nyt stof. Der er således øvelser i kinesiske tegn såvel som sætningsformer, som de studerende har gennemgået i det foregående semester. Dagbog og stilskrivning er tænkt som konsolidering af det lærte sprog. Lytte- og taleøvelser nedprioriteres ofte i selve undervisningen pga. tidsmangel. Lytte- og taleøvelser i undervisningspakken giver derfor mulighed for at praktisere sproget i det omfang, som hver enkelt har behov for.

Opgavernes form og rækkefølge er bestemt ud fra følgende overvejelser: Dagbogen er tænkt som opvarmning til dagens arbejde. Her kan de studerende frit skrive en meget kort beretning. Det er valgfrit, om de vil skrive i hånden eller på computer, men de bliver opfordret til at skrive i hånden.

Øvelser i kinesiske tegn foregår ved hver dag at skrive det krævede antal tegn i hånden, indtil disse kan huskes. Det kan være den tungeste del af arbejdet, og det kræver koncentration; det er derfor, denne opgave ligger i forlængelse af dagbogsskrivningen. Øvelser i sætningsformer udføres ved hjælp af en øvebog, der følger den tekstbog, de studerende har brugt i det foregående semester. Derefter er der stiløvelser, hvor de studerende skriver en stil, som indeholder de sætningsformer, som de netop har gennemgået. Når stilen er skrevet, kan det tænkes, at de studerende trænger til noget helt andet, som kræver andre former for aktivitet. Og her kommer lytte- og taleøvelserne ind i billedet. Undervisningspakken indeholder links til både lytte- og taleøvelser. Som sidste del i dagens opgaver er der lagt forskellige links ind, som ikke blot byder på nyttige informationer, men også fornøjelige stunder. Det kan være sang, fortællinger eller spil.

Der foreslås en arbejdstidsfordeling på ca. 15 minutter til dagbogen, 45 min. til skriftøvelser, 1 1/2 time til øvelser i sætningsformer, en halv time til stil og en time til lytte- og taleøvelser. I alt ca. fire timer. Det er op til de studerende, hvordan de vil tilrettelægge deres arbejdsdag og prioritere øvelsesopdelingen.

2. Selvudvikling

Selvudvikling er beregnet til én dags arbejde pr. uge; det kan fx være den 5. arbejdsdag i ugen efter fire dage med sprogøvelser, altså om fredagen. De studerende tilrettelægger selv dagen. De kan fx bruge dagen til indlæring af sproget på en anden måde, f.eks. ved at se japanske film, tale med japanere og/eller læse en let bog. Dagen kan også bruges til læsning af relevante fagbøger, til at søge informationer og lign. Listen over den litteratur, som bruges i det følgende semester, bliver lagt ind i undervisningspakkerne. De studerende kan således få overblik over emnerne i forvejen og vælge at bruge selvudviklingsdagen til at arbejde sig ind i dem.

Selvudviklingsdelen er fleksibel og en dags særskilt arbejde. De studerende kan tage på biblioteket, mødes til gruppearbejde og andet. Hvis de studerende har brug for endnu mere sprogindlæring, kan de også bruge dagen på det. Studerende med særlig interesse for et bestemt emne kan også kombinere dagen med deres projektarbejde.

3. Projekt

De studerende opfordres til at udføre deres eget projekt på en til to uger. Det kan som nævnt også kombineres med selvudviklingsdelen. Under projektet kan de studerende undersøge et bestemt emne, oversætte en let bog eller resumere en længere tekst.

Underviserne på Japanstudier lægger en liste ud med forskellige projektforslag, som de studerende frit kan vælge imellem. Hvis de selv finder et projekt, skal det godkendes af en af underviserne. I begge tilfælde skal de skrive 2-3 sider om det valgte emne og aflevere det til deres underviser. De får en kort feedback i starten af det følgende semester.

Introduktion til undervisningspakkerne

I introduktionen til hver af undervisningspakkerne bliver det beskrevet, hvad målet med forløbet er. Introduktionen indeholder også en vejledning i, hvordan arbejdet med undervisningspakkerne skal gennemføres, og der opfordres ikke mindst til en nøje planlægning af arbejdet i en længere periode. Der gives også en teknisk vejledning.

Nogle af opgaverne, såsom stilskrivning og oversættelser, kræver aflevering. De studerende skal lægge disse opgaver ind under »aflevering« i Absalon, som kan ses af både underviseren og de deltagende studerende. Underviseren har her mulighed for at rette og tilføje kommentarer, og de studerende kan stille spørgsmål til underviseren. Afleveringer, inklusive rettelser, er tilgængelige for alle som inspiration.

I undervisningspakkerne er der også indbygget en logbog, der skal hentes og gemmes på de studerendes egen PC. Logbogen er opdelt i tid og efter opgaver, hvor de studerende løbende skal krydse af, når opgaverne er lavet. De skal også beskrive i logbogen, hvad de har lavet på selvudviklingsdagene og i projektet. Når pakken er færdigudført, skal filen med logbogen overføres til Absalon. Underviseren kan herefter give sin vurdering, fx »tilfredsstillende«.

Efterbearbejdelsen af sommerpakken 01 og vinterpakken 01

Rent fagligt kan man sige, at resultaterne af sommerpakken var klassiske: De, der udførte pakken, fik et forspring i forhold til dem, der ikke gjorde. Og jo længere de kom i gennemførelsen af pakken, jo mere vedligeholdte og udviklede de deres sprog. Undervisningspakken er tydelig, men når pakkerne ikke bliver brugt, er intet vundet. Udfordringen består altså i at få flest mulig studerende til at udføre dem. Efter sommerpakke 01 vurderede de studerende, at deres største udfordring var selvdisciplin. Det kan være svært at gøre noget ved selvdisciplinen, men underviserens største udfordring ser ud til at ligge i at motivere de studerende til at starte på pakken og gennemføre den. En af de afgørende faktorer i denne forbindelse er, at undervisningspakkerne bliver en naturlig del af undervisningen, således at de studerende ikke opfatter pakken som supplement eller ekstraopgave, men som en del af pensum.

Dette syn på undervisningspakkerne skal dyrkes fra starten. Da det nye hold startede i 2012, var sommerpakke 01 afprøvet, og vinterpakke 01 var noget, som de studerende allerede fra starten vidste fandtes. Der blev også talt om det i løbet af semestret, og der var også tid til en grundig introduktion til undervisningspakkerne i undervisningstimerne. Det kan være, at det hjalp, eftersom antallet af studerende, der gennemførte vinterpakke 01, var langt større end ved sommerpakken. Der var kun ganske få studerende, der slet ikke åbnede pakken, og hen imod 85 % af de studerende gennemførte pakken. De resterende studerende gennemførte pakken halvt.

En af nøglerne til det gode resultat var også, at de studerende forstod at tage vinterpakken både alvorligt og afslappet. De udførte således sprogindlæringsdelen som deres daglige arbejde, og når det gjaldt selvudviklingen, afprøvede de deres sprog på en fornøjelig måde. På modstående side ses en kopi af deres logbog.

Det var ganske interessant at læse deres logbøger og få et indtryk af, hvad de på forskellig vis brugte deres selvudviklingsdage på. De studerende læste både de fagbøger, som de skulle læse i deres næste semester, men også andre relevante bøger. Derudover havde de forskellige aktiviteter. Her ses et udvalg (listen fortsættes s. 44):

Jeg har set tre film af Akira Kurosawa.

Var til foredrag om Murakami Haruki af Mette Holm.

Set den japanske film »Departures«.

Forsøgt at læse noget af Shuntaro Tanikawa's digtsamling

'Besat af Æbler'.

	1 (dag)	2 (dag)	3 (dag)	4 (dag)	5
1	Kanji lek. 1-4	Kanji lek. 5/6 Repetitionstest 1	Kanji lek. 7/8	Kanji lek. 9/10	Selvudviklingsdag
	Sætningsformer Bog 1 Masu-form	Sætningsformer Bog 1 Te-kei	Sætningsformer Bog 1 Te-kei	Sætningsformer Bog 1 Nai-kei	
	Stil Bog 1 Masu-form	Stil Bog 1 Te-kei	Stil Bog 1 Te-kei	Stil Bog 1 Nai-kei	
	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	
2	Kanji lek. 11/12 Repetitionstest 2	Kanji lek. 13/14	Kanji lek. 15/16	Kanji lek. 17/18 Repetitionstest 3	Selvudviklingsdag
	Sætningsformer Bog 1 Ordbogsform	Sætningsformer Bog 1 Ta-form	Sætningsformer Bog 1 Alm. form	Sætningsformer Bog 1 Alm. form	
	Stil Bog 1 Ordbogsform	Stil Bog 1 Ta-form	Stil Bog 1 Alm. form	Stil Bog 1 Alm. form	
	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	
3	Kanji lek. 19/20	Kanji lek. 19/20	Kanji lek. 21/22	Kanji lek. 21/22	Selvudviklingsdag
	Sætningsformer Bog 2 Masu/Te form	Sætningsformer Bog 2 Te/Nai form	Sætningsformer Bog 2 Ta/Ikô form	Sætningsformer Bog 2 Jisho/Nai/ Ta	
	Stil Bog 2 Masu/Te form	Stil Bog 2 Te/Nai form	Stil Bog 2 Ta/Ikô form	Stil Bog 2 Jisho/Nai/ Ta	
	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	
4	Kanji lek. 23/24	Kanji. lek. 23/24	Kanji lek. 25	Kanji lek. 25	Selvudviklingsdag
	Sætningsformer (Almindelig form)	Sætningsformer (Grammatik)	Oversættelse (Topic lek. 22)	Oversættelse (Topic lek. 23)	
	Stil (Almindelig form)	Stil (Dagbog)	Stil (Dagbog)	Stil (Dagbog)	
	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	Lytte og tale Online øvelser	

Spillet Final Fantasy XIII-2 på japansk.
Sunget med på japanske sange, mens jeg læste tekst.
Skrevet med japansk ven på interpals.net.
Undervist 7.-8. klasser tre timer i japansk sprog og kultur.
Forberedt udvekslingsophold.
Fik snakket en smule.

Undervisningspakkerne potentialer

Undervisningspakkerne er ikke blot en ny mulighed for de studerende for at vedligeholde og udvikle deres sprogkundskaber; det samme gælder for underviseren. I pakkerne kan underviseren udbyde sit materiale i skriftlig form, anvende det brugte materiale på ny i repetitionsøjemed og henvise til nyt materiale. Undervisningspakkerne kan således både bruges som opsamling på og supplement til det foregående semester.

Underviseren kan også benytte muligheden for interaktiv kommunikation i undervisningspakkerne. Undervisningspakkerne er en form for fjernundervisning, men pga. den kommunikationsmulighed, der ligger i det elektroniske system, Absalon, kan der opnås tættere kontakt til de enkelte studerende, da underviseren som administrator har adgang til at se de studerendes 'færden' i systemet. Systemet giver også underviseren mulighed for at kommunikere med de enkelte studerende gennem »brevet« eller »svar med citat« og kommentere deres opgaver.

Konklusion

Undervisningspakkerne funktion er ikke blot at fylde de lange undervisningsfri perioder med opgaver, men også at byde på noget, som almindelig undervisning ikke kan tilbyde. Undervisningspakkerne er således unikke og en uundværlig del af undervisningen.

Udarbejdelsen af undervisningspakkerne er et stort arbejde. Det er dog meningen at genbruge de pakker, der er lavet, i efterfølgende perioder. Man skal dog være opmærksom på, at undervisningspakkerne kræver vedligeholdelse og opdatering, og det kræver et stort arbejde af underviseren.

I afrapporteringen efter afslutningen af projektet har Japanstudiet svaret, at projektet i høj grad opfylder vores mål om at undgå fald i læringskurven i de undervisningsfri perioder, og at mange sprogfag ville kunne drage stor nytte af lignende undervisningspakker.